animalia
-ELÄINTEN ASIAN AJAJA-

Animalian lausunto ympäristövaliokunnalle

Animalia kiittää valiokuntaa kuultavaksi pääsemisestä. Olemme koonneet tähän keskeiset esityksemme käsittelyssä olevaan lakiin eläinten hyvinvoinnista.

Päävaatimuksemme:

1. Eläinten on saatava toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistään.

Vaatimuksemme on, että liikkumista rajoittavat parsinavetat ja emakkohäkit on kiellettävä. Samasta syystä turkistarhaus on lakkautettava kokonaan.

Tällä hetkellä lakiesityksessä ei kielletä näistä mitään kokonaan. Emakkohäkeistä tiineytyshäkkien käyttö rajataan 15 vuoden siirtymäajalla kahdeksaan vuorokauteen, mutta niitäkään ei siis kielletä kokonaan.

Parsinavetoista tulisi luopua kokonaan siirtymäajalla. Vähintäänkin uusien parsinavetoiden rakentaminen tulisi kieltää kokonaan. Mallia voi ottaa muista Pohjoismaista: Tanskassa ja Norjassa uusia parsinavettoja ei saa enää rakentaa. Ruotsissa uusien parsinavettojen rakentamista ei ole tuettu vuodesta 2007 lähtien. Pelkkä investointitukien lakkauttaminen ei kuitenkaan ole riittävä toimenpide, sillä se voidaan kumota myöhemmin koska tahansa.

Lisäksi parsinavetoissa pidettävien lehmien ulkoiluvaatimusta on tarkennettava. Tällä hetkellä lakiesityksessä vaaditaan parsinavettojen lehmille 90 vuorokautena pääsy ulkoilualueelle tai laitumelle. Lisäystä nykyisen lain vaatimukseen on 30 päivää, mutta samalla on poistettu vaatimus kesäaikaan kohdistuvasta laidunnuksesta tai ulkoilusta. Tämä tulee korjata, eli **parsinavetoiden lehmille on määriteltävä vähintään 60 päivän laidunnus ajanjaksolle toukokuu-syyskuu ja loput 30 päivää voivat sijoittua myös muulle ajalle vuotta**. Tämä helpottaa ulkoiluvelvoitteen viranomaisvalvontaa ja kannustaa tuottajia laiduntamaan eläimiään.

Tiineytyshäkkien ja porsitushäkkien käyttö tulisi kieltää kokonaan siirtymäajalla. Tanska, Ruotsi ja Iso-Britannia ovat kieltäneet tiineytyshäkkien käytön kokonaan. Ruotsissa, Norjassa ja Sveitsissä häkkiporsitus on kielletty ja käytössä on vapaaporsitus. **Jos tiineytyshäkkien käyttöä ei kielletä kokonaan, tulisi tämänhetkinen 15 vuoden siirtymäaika lyhentää korkeintaan 10 vuoteen.**

Suomen tulisi kieltää turkistarhaus kokonaan siirtymäajalla. Turkistarhoilla kasvatettavat lajit eli punaketut, naalit, minkit ja supikoirat ovat aktiivisia petoeläimiä, joiden liikunnan ja toiminnan tarve on suuri. Lukuisat Euroopan maat ovat jo päätyneet turkistarhauksen kieltämiseen kokonaan. Näitä maita ovat mm. Belgia, Hollanti, Iso-Britannia, Itävalta, Saksa, Kroatia, Slovenia ja Sveitsi.

2. Kivuliaat toimenpiteet ilman asianmukaista kivunlievitystä ja kivun hoitoa on kiellettävä.

Näitä toimenpiteitä ovat nupoutus eli sarvenalkujen polttaminen vasikoilla ja kastrointi porsailla, lampailla ja poroilla. Kipua aiheuttavien toimenpiteiden suorittamisen pitäisi olla sallittua vain, jos se on eläimen kannalta hyvin perusteltua ja vähemmän kivuliaita vaihtoehtoja ei ole.

Tällä hetkellä lain perusteluihin on kirjattu, että asianmukainen kivunlievitys vasikan ja kilin nupoutuksessa tarkoittaa eläimen rauhoitusta, sarven alueen paikallispuudutusta sekä tulehduskipulääkitystä. Porsaiden kastraation yhteydessä on tarkoitus edellyttää vähintään tulehduskipulääkityksen antamista porsaille toimenpiteen yhteydessä.

Porsaiden kastraation yhteydessä pelkkä toimenpiteen aikainen tulehduskipulääke ei ole riittävää kivunhoitoa. Se ei poista itse toimenpiteen aikaista kipua, sillä kipulääkkeen vaikutus ei ala heti. Ruotsissa vaaditaan puudutus kastraation yhteydessä. **Suomen olisi otettava vähintään Ruotsista mallia ja säädettävä ainakin puudutus pakolliseksi porsaiden kastraation yhteydessä.**

3. Jatkuva vedensaanti on taattava kaikille eläimille

Nyt lakiesitykseen on kirjattu jatkuva vedensaanti nisäkkäille ja linnuille niiden pysyviin pitopaikkoihin. Vaatimus kuitenkin vesitetään asetuksiin kirjattavilla poikkeuksilla, jotka jättävät mm. samana vuonna syntyneet sekä siitoksesta poistetut turkiseläimet vaatimuksen ulkopuolelle. Nämä eläimet tulisi juottaa kolme kertaa päivässä sulalla vedellä. **Tämä ei ole riittävää, vaan kaikille turkiseläimille tulee taata jatkuva vedensaanti sulana pysyvillä juomalaitteistoilla myös pakkaskaudella.** Jos jatkuvaa vedensaantia ei vaadita, on sen valvonta käytännössä mahdotonta: viranomaiset eivät pysty millään keinoin todentamaan, juotetaanko eläimet kolme kertaa päivässä ja saavatko ne silloin riittävästi vettä.

4. Eläinten itseisarvo on kirjattava lakiin

Lain valmistelun lähtökohdaksi otettiin alun perin eläinten itseisarvo. Myös lakia valmistellut ohjausryhmä oli tämän takana. Itseisarvo pudotettiin kuitenkin loppusuoralla pois itse lakitekstistä, ja nyt se on ainoastaan mainintana lain perusteluissa. **Eläimen itseisarvo on kirjattava lain ensimmäiseen pykälään, jotta lain henki täyttää alkuperäisen tarkoituksensa.**

5. Eläintuotantotiloilla ja teurastamoilla on otettava käyttöön säännöllinen ja tehokas valvonta.

Lakiin on nyt kirjattu, että teurastamossa eläinten hyvinvointimääräysten noudattamisen valvonnassa Ruokavirasto voi käyttää apuna tallentavaa kameravalvontaa. Kameravalvontaa ei siis olla asettamassa pakolliseksi, vaikka teurastamoissa on todettu olevan vakavia ongelmia eläinten hyvinvoinnin takaamisessa. Myös lain perusteluissa todetaan seuraavaa: ”Kameravalvonta olisi kustannustehokas tapa parantaa teurastamoiden eläinten hyvinvoinnin valvontaa nykytilanteeseen verrattuna, jossa valvonnassa on selkeitä aukkoja. ”

Tällä perusteella lakiin tulisi kirjata, että Ruokaviraston tulee käyttää tallentavaa kameravalvontaa apuna eläinten hyvinvointimääräysten noudattamisessa teurastamoissa.

6. Koirien ja kissojen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti tulee säätää pakolliseksi.

Lain perusteluihin on nyt kirjattu, että koirien pakollisesta tunnistusmerkinnästä ja rekisteröinnissä tullaan säätämään erillisellä lailla. **Kuitenkin myös kissoille olisi säädettävä tunnistusmerkintä ja rekisteröinti pakollisiksi.** Suomessa hylättyjen kissojen määrä on huomattavasti suurempi kuin koirien määrä, joten kissoista huolehtimisen parantamiseksi tämä olisi erittäin tärkeää.

Eläinlaki-vetoomuksen allekirjoitti 139 000 suomalaista

Edellä mainituista asioista suurin osa sisältyy Animalian ja SEY:n Eläinlaki-vetoomukseen. Vetoomuksen vaatimukset allekirjoittaneet 139 000 suomalaista haluavat, että Suomeen saadaan aidosti edistyksellinen eläinlaki. Katsomme, että näin voimakasta kansalaisten tukea saaneet vaatimukset tulisi huomioida lakia käsitellessä ja tehdä lakiin vielä edellä mainitut muutokset.

Vetoomus luovutettiin eduskunnalle 17.10.2018.

Helsingissä 21.11.2018

Mai Kivelä
toiminnanjohtaja
Animalia

mai.kivela@animalia.fi
p. 050 384 5072

www.animalia.fi